

Verslag

Centraal College van Deskundigen en Accreditatiecollege Bodembeheer

Datum	: 7 oktober 2021
Tijd	: 09.30 – 11.25 uur
Plaats	: MS Teams, online
Kenmerk	: Verslag SIKB_CCvD_AC_Bodembeheer_20211007

Deelnemers

David van den Burg (DvdB)
Manfred Beckman Lapré (MBL)

Jaap van der Bom (JvdB)
Gerrit-Jan Georg (GJG)
Ted den Heijer (TdH)
Jaap-Willem Hutter (JWH)
Jan Keijzer (JK)
Ariël Kleverwal (AK)

Bas van Oosten (BvO)
Bram van de Pas (BvdP)
Charly van Schaik (CvS)
Gezinus Schrage (GS)
François Stevens (FS)

Tessa Verschoor (TV)
Beerd Volkers (BV)
Joep van der Wee (JvdW)

Arthur de Groof (ArdG)

Afwezig

Willie van den Berg (WvdB)
Bregje van Lieshout (BvL)
Willem van der Zon (WvdZ)
Karin Sant (KS)

Vacatures

Te benoemen afgevaardigde
Te benoemen afgevaardigde

Gasten

Ingeborg van Oorschot (IvO)
Erik Doekemeijer (ECD)
Jelle de Boer (JdB)
Henk Koster (HK)
Sonja Kooiman (SK)

Werkt bij

Rijkswaterstaat,
Bodem+
DrechtConsult
Indaver
NEN
SGS Laboratorium
Kiwa
Waterschap Vallei en
Veluwe
SGS Intron Certificatie
Econsultancy
RUD Drenthe
RUD Zeeland
SMV Milieu
TAUW
Waterkracht
Stichting Bodembeheer
Nederland
SIKB-programmabureau

Werkt bij

Waterproef
MILON
Vopak
SIKB-programmabureau

Werkt bij

DoorgrondAdvies
ECD Milieumanagement
SIKB-programmabureau
SIKB-programmabureau
SIKB-programmabureau

Afgevaardigd door of rol

Voorzitter
Ministerie van I en W
Bouwend Nederland en NVP
BOG / VA
NEN
FeNeLab
NVCi
UvW
NVCi
VKB
VNG
IPO
VVMA, vervangt Bregje van
Lieshout
VKB
BodemenergieNL
VNO-NCW
SIKB, plv. secretaris, verslag

Afgevaardigd door of rol

UvW
VVMA
VNO-NCW
SIKB, secretaris

VNO-NCW
Rijkswaterstaat

Gast bij

Agendapunt 4
Agendapunt 6
Alle agendapunten
Alle agendapunten
Alle agendapunten

Actie
door

Nr.

1. Opening en vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet de deelnemers van harte welkom. Hij vraagt de deelnemers om aan de secretaris kenbaar te maken of we vanaf de volgende vergadering fysiek kunnen vergaderen. Hybride zal alleen mogelijk zijn als de techniek daarvoor beschikbaar is.

2. Voortgang wijzigingen Regeling bodemkwaliteit

Manfred Beckman Lapré licht toe. Hij kondigt het voornemen aan om op 1 april 2022 een Wijziging van de Regeling bodemkwaliteit (Rbk) in werking te laten treden, waarin de opgespaarde inhoudelijke wijzigingen in de normatieve documenten worden meegenomen. Op 1 juli 2022 volgt dan de reeds voorbereide wijziging, specifiek om de Rbk af te stemmen op de Omgevingswet. Jan Keijzer spreekt zijn zorg uit over het in de wijzigingen mogelijk vooruitlopen op de uitkomsten van de evaluatie Kwalibo, zoals op dit moment uitgewerkt wordt. Manfred beaamt dat deze zorg ook bij het ministerie bestaat en dat er zeker naar gekeken wordt.

3. Voortgang nieuwe versie BRL SIKB 6000 en 7000 en protocollen

3.1 Resultaten openbare reactieronde

Jelle de Boer licht toe en vat de ingekomen reacties samen. Vier punten noemt hij specifiek:

- Bij BRL SIKB 6000: een aantal vragen over verplichting van verificatie en evaluatieverslag bij milieukundige begeleiding. Dit punt wordt door de begeleidingscommissie opgepakt.
- Bij BRL SIKB 7000: een aantal vragen over de competenties. Dit punt wordt door de begeleidingscommissie opgepakt.
- Optie "MKB - TU volgens protocol 6007 onder het certificaat van BRL SIKB 7000": over dit discussiepunt is reeds eerder apart in het CCvD gerapporteerd. Naar aanleiding van apart overleg met stakeholders zal genoemde optie niet doorgevoerd worden.
- De reikwijdte van beide schema's in relatie tot de erkenningsplichtige activiteiten: Dit onderwerp bespreken we onder agendapunt 3.2.

Reacties College

Het College heeft geen opmerkingen bij de ingekomen reacties.

3.2 Discussie over reikwijdte schema's in relatie tot erkenningsplichtige activiteiten

Jelle de Boer licht toe. De discussie is in de vorige vergadering van het CCvD en ook op andere plaatsen gevoerd. Bijgevoegd zijn de reacties op deze discussie naar aanleiding van de openbare reactieronde. Spreker voegt toe dat bij een duidelijk besluit van het College de begeleidingscommissie dit in de documenten kan verwerken. Zonder duidelijk besluit worden de documenten afgerond zonder dit punt en moet dit later gebeuren.

Reacties College

- Ariël Kleverwal vindt dat alle activiteiten bij elkaar moeten worden gehouden. Kwalibo staat immers voor het borgen van kwaliteit en integriteit. Jan Keijzer steunt deze visie.
- Joep van der Wee vraagt zich af waarom deze discussie wordt gevoerd. Hij vindt dat de certificatieschema's invulling geven aan de regelgeving en dat de reikwijdte daarom beperkt kan blijven tot de erkenningsplichtige

activiteiten. Over het advies van de Programmaraad brengt hij in dat hij graag ziet dat het geadviseerde onderzoek naar waar de discussie vandaan komt wordt uitgevoerd. Bij de opmerking over het mandaat van de begeleidingscommissie heeft hij geen goed gevoel.

- Bram van de Pas meldt dat de VKB zich zorgen maakt over de mogelijkheid dat bedrijven die hun certificaat halen op basis van relatief eenvoudig, niet-erkenningplichtig werk op basis van dat certificaat en de erkenning ook complex, wel erkenningplichtig werk kan gaan uitvoeren. Jelle de Boer heeft begrepen dat deze zorg ook leeft bij het ministerie en antwoordt dat bedrijven alleen het certificaat kunnen halen als ze aantonen dat ze aan alle eisen uit het schema voldoen, dus ook aan de eisen die alleen aan erkenningplichtige activiteiten worden gesteld. Daarmee worden erkenningplichtige activiteiten dus per definitie door de certificatie-instelling beoordeeld. Op basis van dit antwoord is het standpunt van de VKB neutraal. Op zich is er vertrouwen, maar men is benieuwd naar hoe het uit zal pakken in de praktijk. Joep van der Wee wijst erop dat er niet heel veel complex werk meer wordt verwacht.
- Manfred Beckman Lapré wijst erop dat het ministerie aan het einde van het proces zal afwegen of de voorliggende schema's in de regelgeving kunnen worden opgenomen.
- Jelle wijst op de analyse van Simon Handgraaf: de regelgeving gaat over de erkenningplichtige activiteiten, maar de schema's kunnen een bredere reikwijdte hebben. Manfred Beckman Lapré wijst erop dat het ministerie de analyse van Simon niet geheel deelt. Bram van de Pas zou graag duidelijk hebben hoe het juridisch zit voordat het College een besluit neemt. Sonja Kooiman beschrijft dat de huidige versie van protocol 6003 zowel niet-erkenningplichtige als erkenningplichtige activiteiten bevat. Dit is indertijd afgestemd met de regelgever met als conclusie dat het mogelijk is, mits het protocol heel scherp omschrijft wat de niet-erkenningplichtige en de erkenningplichtige activiteiten zijn.
- Jan Keijzer wijst erop dat het niet opnemen van niet-erkenningplichtige activiteiten de certificatie-instellingen de mogelijkheid ontnemt om erop te toetsen.

Besluit

Het College

- verzoekt de begeleidingscommissie om de ontwerpversies van BRL SIKB 6000 en 7000 uit te werken met een reikwijdte die zowel de erkenningplichtige als de niet-erkenningplichtige werkzaamheden omvat;
- verzoekt het bestuur om met het ministerie de opties voor de uitwerking van het punt over de reikwijdte te bespreken.

4. Vrijgave voor reactieronde BRL SIKB 2000 en protocollen

Arthur de Groof licht toe, aangevuld door Bas van Oosten over de harmonisatie en vereenvoudiging van de protocollen, en Ingeborg van Oorschot over de verwerking van de inhoudelijke punten. Laatstgenoemde wijst erop dat enkele punten noodgedwongen nog zijn blijven liggen.

Reacties College

- Ariël Kleverwal signaleert een kennelijke schrijffout: in de Notitie praktijkpunten moet bij punt 2000-1 (op pag. 3) 'december 2021' worden vervangen door 'december 2020'.

Besluit

Het College adviseert het SIKB-bestuur om de nu voorliggende versie 7.0/c1 van BRL SIKB 2000 en de daarbij horende protocollen 2001, 2002, 2003 en 2018 vrij te

geven voor een openbare reactieronde, waarbij de reactietermijn loopt tot 21 november 2021.

5. Vaststelling aangevuld Wijzigingsblad bij BRL SIKB 11000

Arthur de Groof licht toe. Het te nemen besluit omvat de toevoeging van wijziging 5 aan het Wijzigingsblad. De vanuit de Technische Commissie over deze wijziging gemaakte opmerkingen zijn in een nieuwe versie 2/c4 van het Wijzigingsblad verwerkt en duidelijk zichtbaar in rood weergegeven.

Daarnaast kan het besluit desgewenst ook het rechtzetten van fouten in de wijzigingen 2 en 4 omvatten. De daartoe te wijzigen passages zijn in de nieuwe versie 2/c4 van het Wijzigingsblad verwerkt en duidelijk zichtbaar in rood weergegeven.

Arthur laat de rood gemarkeerde passages in versie 2/c4 van het Wijzigingsblad aan de vergadering zien.

De beoordeling van de geschiktheid van GeoPro als circulatiemedium in gesloten bodemenergiesystemen was de directe aanleiding om wijziging 5 te ontwikkelen, maar maakt zelf geen deel uit van het besluit. Arthur de Groof wijst er daarbij op dat vanuit de Technische Commissie bodemenergiesystemen enkele kanttekeningen bij de uitgevoerde beoordeling zijn gemaakt. Hij zal deze (**actie**) doorgeven aan Bodem+.

ArdG

Reacties College

- Manfred Beckman Lapré wijst erop dat het aantal stoffen dat als circulatiemedium zou kunnen worden gebruikt in potentie eindeloos is. Het is dan ook niet aan het ministerie om het onderzoek van zo'n stof door het RIVM te betalen. De wijziging zou die suggestie kunnen wekken.
- Ariël Kleverwal vraagt zich af waarom dit in de huidige situatie nu zo nadrukkelijk een middelloosvoorschrift is en prijst het feit dat de voorgestelde wijziging een stap is richting doelvoorschrift.
- Beerd Volkers ondersteunt de voorgestelde wijziging.
- Ariël Kleverwal: bij eerste bolletje in Wijziging 5 naast warmte overdracht ook koude overdracht vermelden. Bram van de Pas maakt daarop de opmerking dat koude overdracht negatieve energie is en daarom natuurkundig gezien niet kan worden overgedragen. Beerd Volkers ziet daarom 'energie overdracht' strikt genomen als meest geschikte term. Men is het er echter over eens dat 'warmte- en koude-overdracht' voor de doelgroepen de duidelijkste term is.
- Ariël Kleverwal wijst op het belang van aandacht voor mogelijke afbraakproducten in het onderzoek naar de geschiktheid van stoffen als circulatiemedium.

Besluit

Het College adviseert het SIKB-bestuur om de nu voorliggende versie 2/c4 van het Wijzigingsblad bij BRL SIKB 11000 vast te stellen, na vervanging van de term 'warmte-overdracht' door 'warmte- en koude-overdracht', zoals door het College ingebracht.

6. Vaststelling Jaarrapportage certificatoezicht 2020

Erik Doekemeijer licht toe. De trend van het totaal aantal gesignaleerde afwijkingen blijft dalend. Een van de achtergronden hiervan is waarschijnlijk dat in de meeste schema's sinds 2014 geen grote veranderingen zijn doorgevoerd. Opvallend is dat over schema's die al langer meedraaien veel inhoudelijke vragen worden gesteld bij de Helpdesk Bodem+. Inbreng van ILT is cursief ook opgenomen in het rapport: ILT signaleert op basis van inschatting geen daling van het aantal bodemsignalen: 400,

waarvan er 150 in behandeling worden genomen. Van die laatste groep zijn er relatief veel te relateren aan partijkeuringen.

Reacties College

- Het is Joep van der Wee in discussies elders opgevallen dat de Jaarrapportage nogal verschillend kan worden geïnterpreteerd en gebruikt wordt voor andere conclusies dan het CCvD heeft getrokken. Erik Doekemeijer wijst op de voorstellen die de certificatie-instellingen elk jaar doen voor aanpassing van teksten in schema's naar aanleiding van de Jaarrapportage.
- Charly van Schaik ziet in de Jaarrapportage geen zelfevaluatie van de certificatie-instellingen, terwijl hierover wel iets is gezegd in de Beleidsevaluatie Kwalibo. Concreet zien de lokale en regionale toezichthouders graag dat de certificatie-instellingen vaker onaangekondigde audits uitvoeren, vooral op uitvoeringslocaties. François Stevens en Jelle de Boer geven aan dat dit in de schema's al wordt voorgeschreven, maar wijzen tevens op de knelpunten rond onaangekondigde audits: vaak wordt werk uitgevoerd op afgesloten terreinen waarvoor bezoekers moeten worden aangemeld, men moet, bijvoorbeeld bij milieukundig begeleiders, de te beoordelen persoon wel kunnen treffen en een aankondiging vooraf is vrijwel nooit helemaal te vermijden. Charly ziet graag dat het punt van onaangekondigde audits een tijdje wordt gemonitord.

Besluit

Het College stemt in met de nu voorliggende versie van de Jaarrapportage certificatietoezicht 2020. Voor toekomstige Jaarrapportages: kaders voor publiek toezicht goed vastpakken en monitoren onaangekondigde audits.

7. Stand van zaken diverse projecten bodembeheer

Het College heeft geen vragen of opmerkingen bij dit agendapunt.

8. Stand van zaken Programma versterking bodemstelsel

Henk Koster licht toe. Het Programma draait op volle toeren en komt nu in een cruciale fase, met a.s. dinsdag een uitgebreide sessie voor de stakeholders. Het Programma zelf moet eind dit jaar afgerond zijn. Henk stelt vast dat er een luisterend oor is voor de inbreng vanuit onder meer SIKB. Daarbij maakt het ministerie wel het voorbehoud dat het complexe materie is. Henk ziet in de stukken nog niet veel terug over het bouwen aan vertrouwen: zo wordt sterk vanuit toezicht en handhaving gedacht. Mooi is dat SIKB op verschillende punten, bijvoorbeeld de gehanteerde procedures, in positieve zin tot voorbeeld is gesteld. Henk baseert zijn inbreng in het Programma op het eerder gezamenlijk opgestelde Position Paper en het overzicht van verbeteracties.

Manfred vult aan. Het ministerie is vooral benieuwd naar de maatregelen die het verschil gaan maken. De verwachting is dat die komende week een stuk duidelijker in beeld zullen komen. Henk wijst op het belang van het goed overwegen van de effecten van te nemen maatregelen.

Reacties College

- Ariël Kleverwal vraagt naar nut en noodzaak van zowel certificatie als erkenning: die combinatie alleen al leidt tot de betrokkenheid van veel partijen. Ariël wijst op het grote belang van een goede onderlinge communicatie.
- Arthur de Groof meldt dat hij, als medewerker van Sweco, opdracht van het ministerie van I&W heeft gekregen om voorstellen te ontwikkelen voor verbetering van het handhavingssysteem en het sanctie instrumentarium. Dit

vraagt een rolscheiding met zijn functie binnen SIKB. Op een vraag van Charly van Schaik bevestigt Arthur dat dit het al het publieke toezicht omvat, dus ook dat van de lokale en regionale toezichthouders.

- Tessa Verschoor meldt dat zij opdracht van het ministerie van I&W heeft gekregen voor een project binnen het Programma. Zij stelt zich daarom in het College terughoudend op bij dit onderwerp.

9. Consolidatie wijzigingsbladen 2020, effecten Rbk 2021

Jelle de Boer licht toe. Er lijken kleine verschillen te zijn tussen de inhoud van de Wijzigingsbladen en die van de consultatieversie van de Rbk 2021. Het Programmabureau inventariseert die verschillen en zal de resultaten daarvan bespreken met Bodem+. Het Programmabureau werkt ook aan het ontwikkelen van een geconsolideerde versie van elk normatief document: een versie waarin de wijzigingen in het erbij horende Wijzigingsblad zijn verwerkt. Die versie zou moeten worden aangewezen bij de wijziging van de Rbk per 1 juli 2022. Daarbij moeten we rekening houden met mogelijke procedurele consequenties, waaronder de RvA-procedures. Daarnaast kan een nieuwe versie om praktische redenen niet van de ene op de andere dag zonder overgangstermijn in werking treden. Een mogelijke oplossing hiervoor is dat de geconsolideerde (dus nieuwe) versie en de huidige versie in combinatie met het Wijzigingsblad een tijdje naast elkaar moeten bestaan.

ArdG

Voor de planning betekent dit dat de geconsolideerde versie van alle normatieve documenten uiterlijk medio november moet zijn vastgesteld. Als dat besluit alleen de consolidatie en eventuele wijzigingen volgend uit de Rbk 2021 betreft dan zijn er geen inhoudelijke punten en kan die besluitvorming schriftelijk worden gedaan. Zodra er inhoudelijke punten bij komen moet een extra vergadering worden gepland. Voor de zekerheid zal (**actie**) een kort vergadermoment worden gepland over ongeveer vier weken.

10. Vergaderdata 2022

Beerd Volkens vindt digitaal vergaderen heel efficiënt. In reactie op zijn pleidooi stelt Arthur de Groof voor om voortaan twee van de vier jaarlijkse vergaderingen (juni en december) fysiek te houden en de overige twee (maart en juni) digitaal. Het College omarmt dit voorstel.

Besluit

Het College stelt de vergaderdata voor 2022 vast op 31 maart, 23 juni, 6 oktober en 8 december, steeds vanaf 9.30 uur tot ca. 11.30 uur. Als het mogelijk is om vergaderingen fysiek te houden dan zullen de vergaderingen van 23 juni en 8 december in beginsel plaatsvinden in het Waterschapshuis in Amersfoort. Ariël Kleverwal biedt aan om (**actie**) dit te regelen. Zij zal daarbij vragen naar de mogelijkheden van hybride vergaderen.

AK

11. Conceptverslag CCvD/AC 24 juni 2021

Het College stelt het verslag zonder inhoudelijke wijzigingen vast.

12. Mededelingen en rondvraag

Mededelingen

- De eerstvolgende editie van het SIKB-jaarcongres is nu gepland op 10 maart 2022. Daaraan voorafgaand wordt in het najaar van 2021 een serie webinars gehouden. Deze serie is op 30 september afgetrapt met een sessie over de publiek private kennisinfrastructuur. Let op de website van SIKB voor informatie over de andere sessies.
- Momenteel loopt de procedure van benoeming van een nieuwe voorzitter van het CCvD/AC Bodembescherming en het CCvD Tankinstallaties.

Rondvraag

- Er zijn geen vragen voor de rondvraag.

13. Afsluiting

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun bijdrage en sluit de vergadering om 11.25 uur.

Acties**Nieuwe acties uit vergadering van 7 oktober 2021**

Vergadering	Actor	Actie	Stand van zaken
07-10-2021	ArdG	Kanttekeningen vanuit TC Bodemenergiesystemen over beoordeling geschiktheid GeoPro als circulatiemedium in gesloten systemen doorgeven aan Bodem+.	
07-10-2021	ArdG	Kort vergadermoment plannen rond 4 november.	
07-10-2021	AK	Vergaderzaal reserveren bij Waterschapshuis voor vergaderingen van 9 december 2021, 23 juni 2022 en 8 december 2022 en daarbij vragen naar mogelijkheden voor hybride vergaderen.	

Openstaand uit vorige vergaderingen

Vergadering	Actor	Actie	Stand van zaken
13-12-2018	AndG	Onderzoeken communicatiemogelijkheden om besluiten van bevoegde instanties op basis van de Handreikingen met andere bevoegde instanties te delen.	
27-02-2020	HK, JWH, ArdG	Uitzoeken of de data van in werking treden van het milieuhygiënisch toetsingskader voor diepe plassen en het definitief handelingskader PFAS zullen leiden tot het in werking treden van onderdelen van de nieuwe versie van zowel AP04 als AS3000 op verschillende data.	Loopt
27-02-2020	ArdG	Bij communicatie scherp zijn op de teksten bij 'in werking zijnde schema's' in BRL 11000: consequent controleren of deze verwijzingen nog correct zijn ten tijde van publicatie van het Wijzigingsblad.	Loopt

Vergadering	Actor	Actie	Stand van zaken
26-03-2020	HK en AndG	SIKB neemt mee om met betrokken partijen in gesprek te gaan om de implementatie van Kwalibo ook bij overheden te stimuleren, gekoppeld aan de vervolgoers.	Krijgt vorm: gesprekken met ministerie, bestuursdiscussie. SIKB bereidt voor een eigen inzicht over in te zetten vervolgstappen in relatie tot Evaluatie. Daarbij aandacht voor overheden, ook via POKB.
23-04-2020	MBL	Navraag doen bij Willem Kattenberg van het ministerie I&W of er initiatieven lopen omtrent het maken van kaders voor het meten van drugs-gerelateerde stoffen in de bodem.	
18-03-2021	AndG, ArdG	Bevoegde gezagen actief betrekken bij de on-site meettechnieken (mits conform de richtlijnen uitgevoerd).	Loopt.
24-06-2021	JvdB, JWH, MBL	Op korte termijn organiseren voordracht nieuwe zittingstermijn.	
24-06-2021	DvdB, HK	Zorgen over Regeling bodemkwaliteit bespreken met Ministerie van I&W (Hanneke Brouwer).	

Afgerond

Vergadering	Actor	Actie	Stand van zaken
29-03-2018	TV ArdG	Overleg over de rol van het CCvD Bodembeheer in het proces richting het opnemen van het document Essentiële eisen in bijlage C Rbk: 1. Bestuur VKB vragen of deze actie nog actueel is. 2. Zo ja, afspraak plannen.	Afgerond, [Arthur, check mail voor omschrijving]
18-03-2021	ArdG	Harmoniseer de lijst met betrokken certificatieschema's bodembeheer op de website met de lijst genoemd in het reglement CCvD en AC Bodembeheer	Afgerond.
18-03-2021	KS	In de stand van zaken lopende projecten de relevante NEN-projecten aanvullen met toevoegingen van JWH.	Afgerond [of Achterhaald].